

Чередниченко Н.О

ст. викладач кафедри «Фінанси та банківська справа»,

Запорізький національний технічний університет, Україна

Формування облікової політики, її загальна мета

З виходом Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку МСБО 1 «Розкриття облікової політики» в 1975 році поняття «облікова політика» офіційно введено у міжнародну практику обліку.

В Україні термін «облікова політика» з'явився на початку 90-х років XX століття, а з прийняттям Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. [1] набув офіційного статусу.

Відповідно до ст. 1 Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», облікова політика - сукупність принципів, методів і процедур, що використовується підприємством для складання та подання фінансової звітності

Облікова політика є інструментом реалізації способів (приймів), метода бухгалтерського обліку. Прийоми облікової політики визначаються певними принципами.

Принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам, затверджені національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Формування облікової політики полягає в тому, що з усієї сукупності способів реалізації названих прийомів обираються придатні на даний момент за конкретних умов. Обрані способи ведення бухгалтерського обліку повинні забезпечувати обліковий процес, в результаті якого формується повна і достовірна картина майнового і фінансового стану підприємства.

Розробка наказу про облікову політику це самостійний вибір підприємства, проте перед складанням Положення про облікову політику потрібно врахувати ряд чинників, які можуть вплинути на вибір методів.

Найбільш суттєво на вибір облікової політики підприємства впливають наступні фактори:

- економічно-правове поле діяльності підприємства;
- галузь або вид діяльності (промисловість, будівництво, торгівля, транспорт тощо);
- правовий і організаційний статус підприємства - форма власності тощо;
- організаційна структура підприємства;

— стратегія фінансово-господарського розвитку (цілі й задачі економічного розвитку підприємства на довгострокову та поточну перспективу, очікувані напрями вкладення інвестицій тактичні підходи до вирішення перспективних завдань);

— кадрове та матеріально-технічне забезпечення;

— система оподаткування (звільнення від окремих податків, ставки податків, пільги з оподаткування);

— підпорядкованість, ступінь свободи дій (можливість самостійного прийняття рішень з питань ціноутворення, вибору партнерів);

— система інформаційного забезпечення підприємства (за напрямками, необхідними для його ефективної діяльності).

Аналіз впливу цих факторів дозволяє сформулювати оптимальний варіант облікової політики підприємства з врахуванням особливостей функціонування підприємства.

Положення облікової політики слід розглядати як такі, що змінюються під впливом зовнішнього середовища, розвитку науки, техніки і практики, а визначення й формулювання їх безперервно удосконалюються.

За допомогою схеми, наведеної у Наказі Державного комітету з питань житлово-комунального господарства від 02.02.2004 р. №20 «Посібник з бухгалтерського обліку для підприємств комунальної галузі», можна дослідити користувачів облікової інформації підприємства

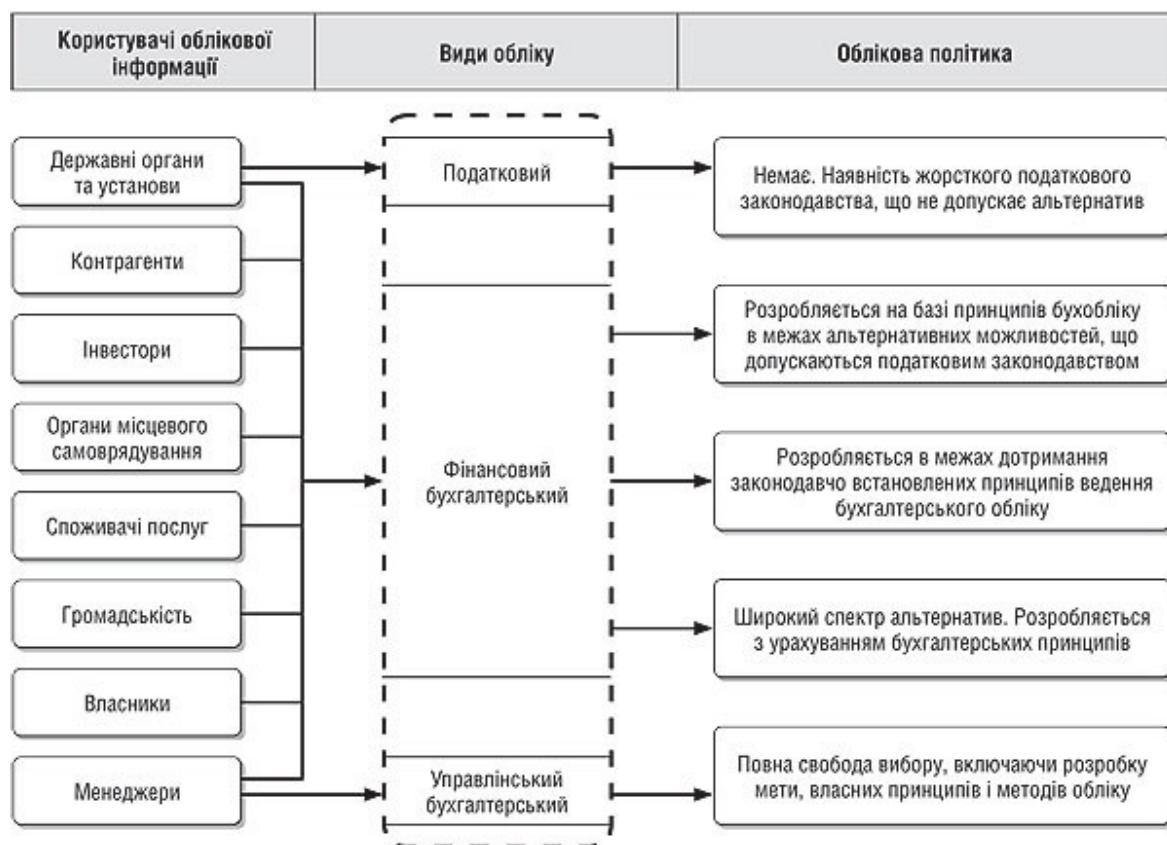

Рис. 1 Схема взаємовідносин сторін - користувачів інформації.

Отже основною метою облікової політики є забезпечення одержання достовірної інформації про майновий і фінансовий стан підприємства, результати його діяльності, що є необхідною для всіх користувачів фінансової звітності з метою прийняття відповідних рішень.

Підсумовуючи можна сказати, що облікова політика підприємства — це не тільки сукупність способів ведення обліку, обраних відповідно до умов господарювання, але й вибір методики обліку, яка надає можливість використовувати різні варіанти відображення господарських операцій в обліку (залежно від поставленої мети). Таким чином, облікову політику в широкому розумінні можна визначити як управління обліком, а у вузькому — як сукупність способів ведення обліку (вибір підприємством конкретних методик ведення обліку)

Література:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV // Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. П(С)БО 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999р. №87. // Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0391-99>
3. Международный стандарт финансовой отчетности (IAS) 8 «Учетная политика, изменения в бухгалтерских оценках и ошибки» // Електронний ресурс. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_013
4. Посібник з бухгалтерського обліку для підприємств комунальної галузі, затверджений [наказом Держжитлокомунгоспу України від 2 лютого 2004 р. N 20](#) // Електронний ресурс. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN9186.html
5. Левочок, М. Т. Основні засади облікової політики підприємства [Текст] / М. Т. Левочок // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології організації. — 2008. — №1. — С. 36-39.
6. Клевець В. Б. Облікова політика за стандартами: Монографія. — Тернопіль: Економічна думка, 2007. — 313 с.